

METODY AKTYWIZUJĄCE

I. BURZA MÓZGÓW.

ZALETY METODY.

- * pobudzanie aktywności i wyobraźni uczniów,
- * zobowiązanie do wielostronnego podejścia do problemu,
- * pobudzenie do aktywności wszystkich uczniów,
- * analiza problemu w sposób często humorystyczny, spontaniczny, zrywający z tzw. „sztywnością” lekcji,
- * możliwość modyfikowania i poprawiania cudzych pomysłów,

ETAPY REALIZACJI.

1/ Zapisanie problemu na tablicy – np. „POWSZECHNE WYBORY PREZYDENCKIE W POLSCE”.

2/ Zbieranie i zapisywanie argumentów na tablicy.

3/ Analiza zgromadzonych pomysłów, ich rzeczowa ocena i wybór najtrafniejszych propozycji. Nauczyciel musi panować nad klasą i czuwać, aby uczniowie przestrzegali zasad kultury dyskusji, np.:

- podczas indywidualnych wypowiedzi pozostałe osoby słuchają i nie przerywają,
- nie można źle oceniać/wyśmiewać osób prezentujących odmienne stanowisko,
- konieczność uzasadniania swojego zdania,
- odpowiedzi nie mogą być zbyt długie, każdy musi mieć możliwość zabrania głosu,

4/ Podsumowanie dyskusji, wyciągnięcie wniosków i ostateczne udzielenie odpowiedzi na postawione na wstępie pytanie.

W JAKI SPOSÓB POLSKA POWINNA SOBIE RADZIĆ Z NAPŁYWEM UCHODźCÓW Z KRAJÓW AZJI I AFRYKI.

1. Stworzyć przepisy zmuszające imigrantów do legalnego pobytu w Polsce.
2. Zaostrzyć kontrolę na granicach.
3. Stworzyć program opieki nad imigrantami w kraju.
4. Zamykać imigrantów w specjalnych obozach i rezerwach.
5. Zatrzymywać tych, którzy są nielegalnie i natychmiast wysyłać do rodzimego kraju.
6. Stworzyć dla imigrantów program robót publicznych i prac społecznych.

7. Zakładać dla imigrantów ośrodki pomocy z opieką medyczną i placówkami oświatowo-wychowawczymi.
8. Pomagać imigrantom w zorganizowaniu pobytu w kraju, do czasu aż się nie usamodzielnią.
9. Uczyć ich języka polskiego i kształtować na polskich obywateli, tak aby chcieli u nas zostać.
10. Udzielać prawa czasowego pobytu i pomocy socjalnej do czasu, aż zdecydują, czy chcą w Polsce pozostać, czy wyjechać.
11. Podjąć wspólną działalność z krajami Unii Europejskiej, która pozwoli przyjąć jakieś przemyślane przedsięwzięcia.
12. Przyjmować tylko tych, którzy są spokojni i nie mają konfliktów z prawem.

Przykładowe problemy do rozwiązania.

1. W jaki sposób rozszerzyć kompetencje Prezydenta RP?
2. Ograniczenie przestępczości w Polsce?
3. Przeciwdziałanie bezrobociu w Polsce.

II. DEBATA „ZA I PRZECIW”.

ZALETY METODY.

- * możliwość analizowania problemu z różnych punktów widzenia,
- * zobowiązanie ucznia do ustosunkowania się wobec przedstawionej kwestii,
- * szansa na przeprowadzenie dyskusji między osobami reprezentującymi różne stanowiska,
- * nauka twórczego myślenia, wyrażania i obrony własnej opinii na dany temat,
- * kształtowanie umiejętności obrony swoich racji/poglądów,
- * dostrzeganie złożoności wielu problemów,

ETAPY REALIZACJI.

1/ Przedstawienie przez nauczyciela i zapisanie na tablicy problemu, który będzie przedmiotem debaty – np. „POZYTYWNE I NEGATYWNE CECHY REKLAMY WE WSPÓŁCZESNYM ŚWIECIE”.

2/ W ciągu określonego przez nauczyciela czasu – ok. 10-15 minut, uczniowie zajmują stanowisko wobec przedstawionego problemu. Swoje racje i opinie zapisują na kartkach.

3/ Uczniowie prezentując swoje racje powinni przestrzegać pewnych zasad:

- mówić zwięźle i na temat, nie obrażając innych,
- nie powinni przerywać innym i wyśmiewać ich opinii,
- słuchać poleceń nauczyciela,
- mówić bez podnoszenia głosu,
- słuchać uważnie wszystkich wypowiedzi i przyjmować z uwagą argumenty innych,

4/ Argumenty i kontrargumenty nauczyciel zapisuje na tablicy, a uczniowie lub zespołu uczniowskie na przygotowanych kartkach.

5/ Dokonanie oceny dyskusji i wyciągnięcie ostatecznych wniosków.

Przykładowe problemy do rozwiązania.

1. Internet najgorszym wynalazkiem XX wieku.
2. Problem zalegalizowania eutanazji/aborcji.
3. Systemy wyborcze do parlamentu – większościowy i proporcjonalny.
4. Zjawisko komercjalizacji kultury.
5. Czy Polska powinna bardziej otworzyć swoje granice wobec imigrantów z Azji i wschodniej Europy?

„POZYTYWNE I NEGATYWNE CECHY REKLAMY WE WSPÓŁCZESNYM ŚWIECIE”.

ARGUMENTY POZYTYWNE	ARGUMENTY NEGATYWNE
<p>1/ Reklama informuje potencjalnego klienta o towarze, które może on poszukiwać – spełnia więc funkcję informacyjną.</p> <p>2/ Dobra reklama np. wizualna, może być dziełem sztuki, wzbogaca więc dorobek kulturowy.</p> <p>3/ Reklama wpływa na rozwój konkurencji między producentami – korzysta na tym klient.</p> <p>4/ Klient więcej wie o towarze, decyzja o zakupie będzie więc bardziej przemyślana.</p> <p>5/ Dzięki reklamom rozwija się sponsoring mediów i różnych przedsięwzięć tzw. kultury wyższej.</p> <p>6/ Osoby pracujące w reklamie mają zatrudnienie – praca w reklamie daje więc zatrudnienie wielu osobom.</p>	<p>1/ Reklamy są banalne, mają naiwną tematykę, ich wartość artystyczna jest często bardzo niska.</p> <p>2/ Poprzez reklamę klient jest często zmuszany do zakupu niepotrzebnych mu towarów.</p> <p>3/ Ludzie przestają myśleć – uzależniają się od reklam.</p> <p>4/ Reklam jest mnóstwo – narzucają człowiekowi, jak ma żyć – odbierają ludziom wolność samodzielnego myślenia.</p> <p>5/ Świat reklamy tylko pozornie jest przyjazny człowiekowi – przecież tak naprawdę chodzi tylko o sprzedaż i zysk.</p> <p>6/ Reklamy często eksponują przemoc, seks i lansują konsumpcyjny tryb życia. Podtrzymują stereotypy.</p>

III. PHILIPS 66.

ZALETY METODY.

- * umiejętność pracy w grupie,
- * konieczność rozwiązania problemu w krótkim czasie, poprzez intensywną pracę,
- * umiejętność prowadzenia dyskusji i obrony własnych racji,
- * możliwość przedstawienia problemu w sposób konstruktywny, bez uproszczeń,

ETAPY REALIZACJI.

- 1/ Przedstawienie problemu przez nauczyciela – np. „PRZEMOC W INTERNECIE – W JAKI SPOSÓB JĄ POKONAĆ?”
- 2/ Podzielenie klasy na zespoły po 6 osób. Zespoły te przygotowują pomysły na rozwiązanie problemu w ciągu 6 minut.
- 3/ Konfrontacja rozwiązań na forum klasy i ponowne podjęcie pracy udoskonalającej własne koncepcje przez następne 6 minut.
- 4/ Ponowna konfrontacja pomysłów na forum klasy – porównanie dojrzałości rozwiązań i ich ulepszeń. Zapisanie wniosków końcowych. Ewentualne ponowne podjęcie poprawek przez następne 6 minut.

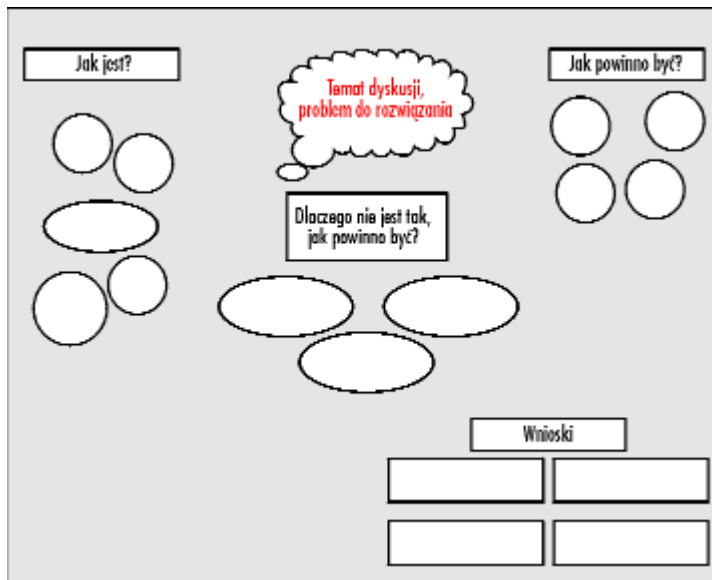
Przykładowe problemy do rozwiązania.

1. Bezrobocie w Polsce – jak ograniczać występowanie tego zjawiska.
2. Patologia życia rodzinnego – w jaki sposób można osłabić skalę problemu we współczesnym społeczeństwie polskim.
3. Konflikty napięcia społeczne na tle etnicznym i kulturowym – propozycje przezwyciężenia problemów.

IV. METAPLAN.

ZALETY METODY.

- * kształtowanie koncentracji podczas dążenia do konstruktywnego rozwiązywania problemów, zrozumienia wagi zjawisk i zdarzeń,
- * umiejętność prawidłowego formułowania wniosków,
- * umiejętność prowadzenia dyskusji,

ETAPY REALIZACJI.

- 1/ Podanie przez nauczyciela tematu, który wymagać będzie analizy – np. „DLACZEGO BIERNOŚĆ SPOŁECZNA JEST ZAGROŻENIEM DLA DEMOKRACJI? CZY MOŻNA JĄ PRZEZWYCIĘŻYĆ W POLSKIM ŻYCIU POLITYCZNYM?”
- 2/ Uczniowie otrzymują odpowiednio porubrykowane formularze, zaś nauczyciel przygotowuje odpowiednio tablicę.
- 3/ Kartki zawierają zapisy metaplanu: „Jak jest?”, „Jak być powinno?”, „Dlaczego nie jest tak, jak być powinno?” oraz „Wnioski”. Uczniowie samodzielnie lub wspólnie z nauczycielem, prowadząc dyskusję między sobą zapisują swoje spostrzeżenia i argumenty w poszczególne miejsca kartek.
- 4/ Kulminacyjnym punktem dyskusji jest szukanie konstruktywnych odpowiedzi na pytanie „Dlaczego nie jest tak, jak być powinno?”. Nauczyciel musi czuwać, aby dyskusja nie nabierała banalnego charakteru, a uczniowie nie prezentowali „fantastycznych” lub zbyt radykalnych propozycji.
- 5/ Ostateczne sporządzenie klasowej wersji wypełnionego we wszystkich częściach metaplanu.

Dlaczego bierność społeczna jest zagrożeniem dla demokracji? Czy można ją przezwyciężyć w polskim życiu politycznym?	
Jak jest?	Jak powinno być?
<p>1/ Obywatele polscy niechętnie uczestniczą w wyborach, a także niechętnie biorą udział w przejawach demokracji bezpośredniej.</p> <p>2/ Polacy niechętnie przynależą do organizacji społecznych i stowarzyszeń obywatelskich.</p> <p>3/ Polacy nie ufają sobie nawzajem – w kraju występuje niski poziom zaufania społecznego i otwartości społecznej.</p>	<p>1/ Występuje zjawisko wysokiej frekwencji wyborczej oraz chętnego zaangażowania w przejawy demokracji bezpośredniej.</p> <p>2/ Polacy darzą się zaufaniem i chętnie ze sobą współpracują w życiu społecznym.</p> <p>3/ Obywatele chętnie przynależą do związków, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych.</p>
Dlaczego nie jest tak, jak być powinno?	
<p>1/ Polacy niechętnie angażują się w życie polityczne, gdyż kojarzy im się ona źle, a politycy wywołują negatywne skojarzenia i brak zaufania.</p> <p>2/ Trudności biurokratyczne i niechęć państwa nie sprzyjają realizacji zakładania stowarzyszeń przez obywateli.</p> <p>3/ Brak wiary, że organizacje społeczne mogą osiągnąć sukces zniechęca obywateli do ich tworzenia.</p>	
Wnioski	
<p>1/ Państwo powinno uprościć przepisy w dziedzinie zakładania i rejestracji organizacji społecznych</p> <p>2/ Należy propagować np. w mediach ideę aktywności obywatelskiej i zachęcać obywateli do uczestnictwa w różnych stowarzyszeniach pozarządowych.</p> <p>3/ Należy promować i rozpowszechniać styl aktywnego życia społecznego i obywatelskiego przywołując choćby tradycje obywatelskie w Polsce, np. NSZZ „Solidarność”.</p>	

Przykładowe problemy do rozwiązania.

1. Dlaczego w polskim życiu politycznym nastąpiło wyraźne obniżenie poziomu kultury politycznej? W jaki sposób można spowodować podniesienie poziomu jakości debaty publicznej?
2. Dlaczego terroryzm stanowi tak poważne zagrożenie we współczesnym świecie? Co można zrobić, aby osłabić jego skuteczność?

3. Dlaczego stereotypy religijno-narodowościowe są tak powszechne we współczesnym społeczeństwie? W jaki sposób można osłabić ich skalę i siłę oddziaływania?

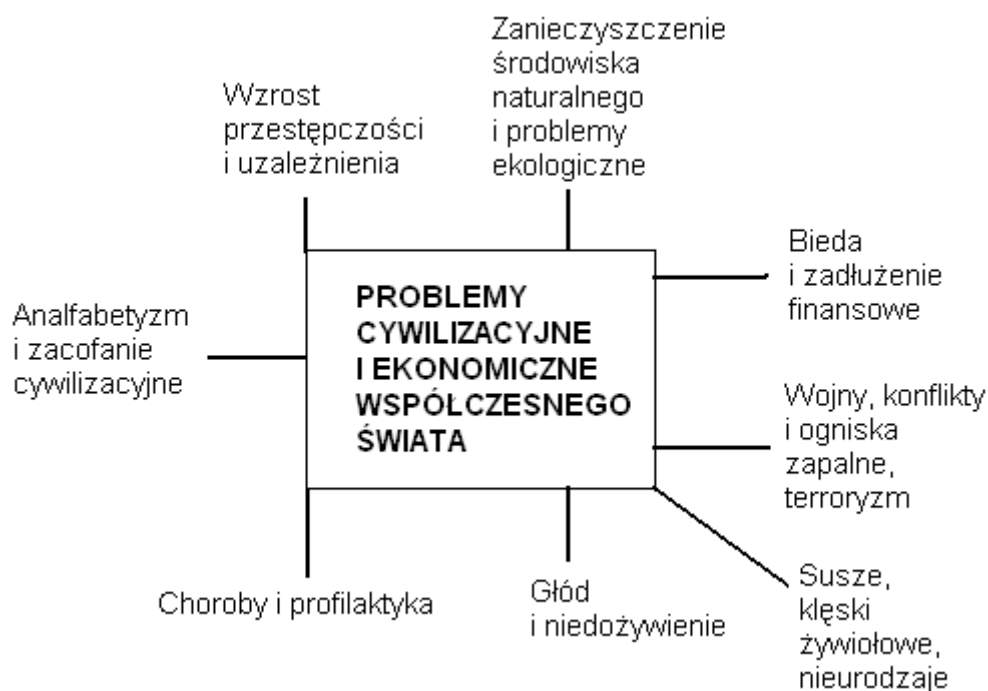
V. MAPA MYŚLI.

ZALETY METODY.

- * usystematyzowanie zdobytej wiedzy,
- * wzbogacenie słownictwa i opanowanie fachowych pojęć,
- * umiejętność kojarzenia zdarzeń, faktów oraz związków przyczynowo-skutkowych,
- * rozwijanie umiejętności samodzielnego myślenia,
- * rozwijanie umiejętności pracy w zespole,

ETAPY REALIZACJI.

- 1/ Nauczyciel przedstawia problem do analizy – np. „PROBLEMY CYWILIZACYJNE I EKONOMICZNE WSPÓŁCZESNEGO ŚWIATA.”
- 2/ Klasa zostaje podzielona na kilkusobowe zespoły – można zastosować też pracę w parach lub indywidualną.
- 3/ Rozpisanie lub rozrysowanie przez uczniów poszczególnych problemów i skojarzeń z nimi występujących oraz umieszczenie ich związków za pomocą strzałek i myślników.
- 4/ Skonfrontowanie poszczególnych kart i wypisanie tych skojarzeń, argumentów i zapisów, które pojawiały się najczęściej.
- 5/ Zapisanie wybranych i najpopularniejszych skojarzeń, jako tych, które charakteryzują stosunek ludzkości krajów bogatych wobec problemów współczesnego świata.
- 6/ Podsumowanie całej dyskusji przez nauczyciela. Wyróżnienie najbardziej merytorycznych odpowiedzi.

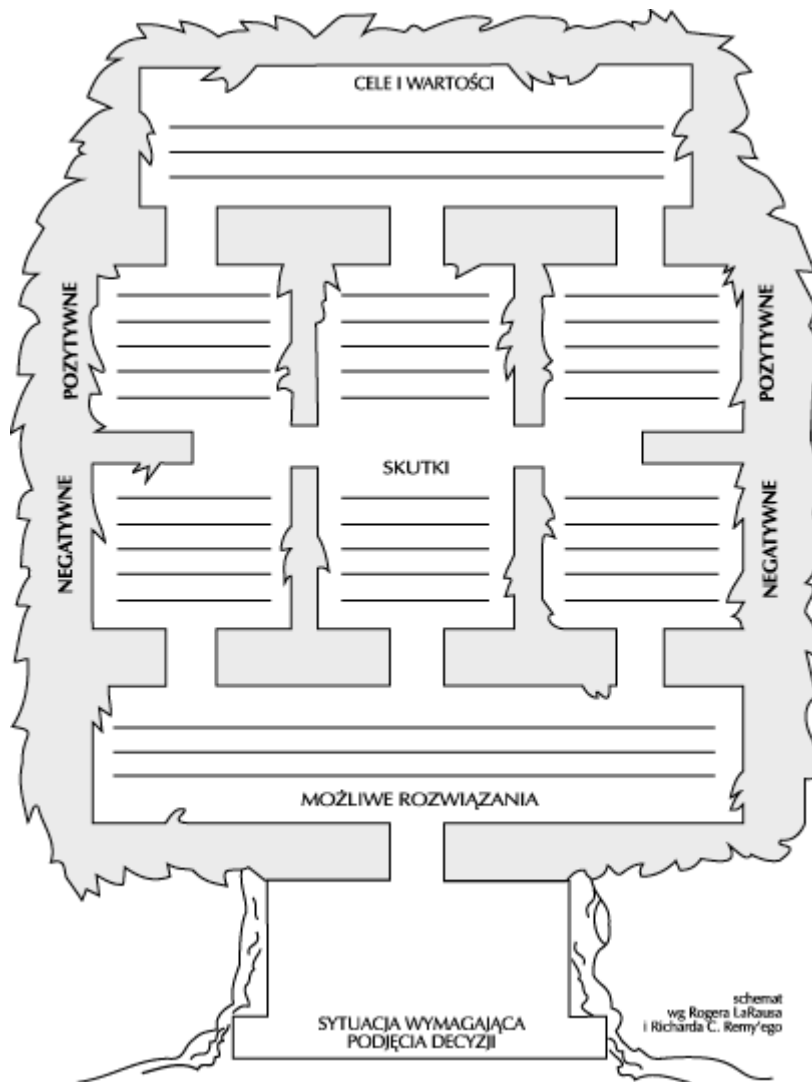
Przykładowe problemy do rozwiązania.

1. Znaczenie pluralizmu światopoglądowego dla prawidłowego funkcjonowania społeczeństwa obywatelskiego i demokratycznego państwa.
2. Cechy właściwie funkcjonującego rynku wolnych mediów.
3. Zasady funkcjonowania demokratycznego państwa prawa.
4. Funkcje rodziny we współczesnym społeczeństwie postindustrialnym.
5. Dobrze działający w państwie system wielopartyjny.

VI. DRZEWKO DECYZYJNE.

ZALETY METODY.

- * umiejętność szerokiego spojrzenia na problem, z uwzględnieniem wszelkich możliwych następstw,
- * kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji w sposób przemyślany,
- * umiejętność pracy w zespole,

ETAPY REALIZACJI.

- 1/ Nauczyciel rozdaje uczniom kartkę z wydrukowanym schematem drzewka decyzyjnego. Sam podobny schemat sporządza na tablicy. Następnie przedstawia klasie problem wymagający podjęcia decyzji – np. „CZY NALEŻY IŚĆ NA WYBORY PARLAMENTARNE – MIMO, ŻE NIE MAM NA KOGO ZAGŁOSOWAĆ?”
- 2/ Nauczyciel zapisuje w odpowiednim miejscu schematu wartości, które przyświecają osobie podejmującej daną decyzję.

3/ Uczniowie podają dwa lub trzy możliwe rozwiązania oraz wypisują ich negatywne i pozytywne skutki. Nauczyciel zapisuje podane propozycje na tablicy.

4/ Podsumowanie dyskusji przez nauczyciela oraz dokonanie wyboru właściwej decyzji wraz z uzasadnieniem – w odniesieniu do wartości.

Przykładowe problemy do rozwiązania.

1. Czy w Polsce powinna zostać przywrócona kara śmierci.? Ewentualnie: Czy prawo w Polsce powinno zostać zaostrzone.
2. W jaki sposób państwo powinno określić swoje stosunki z Kościołem?
3. W jaki sposób państwo polskie powinno się ustosunkować wobec problemu legalizacji związków partnerskich?

VII. ASOCJOGRAM.

ZALETY METODY.

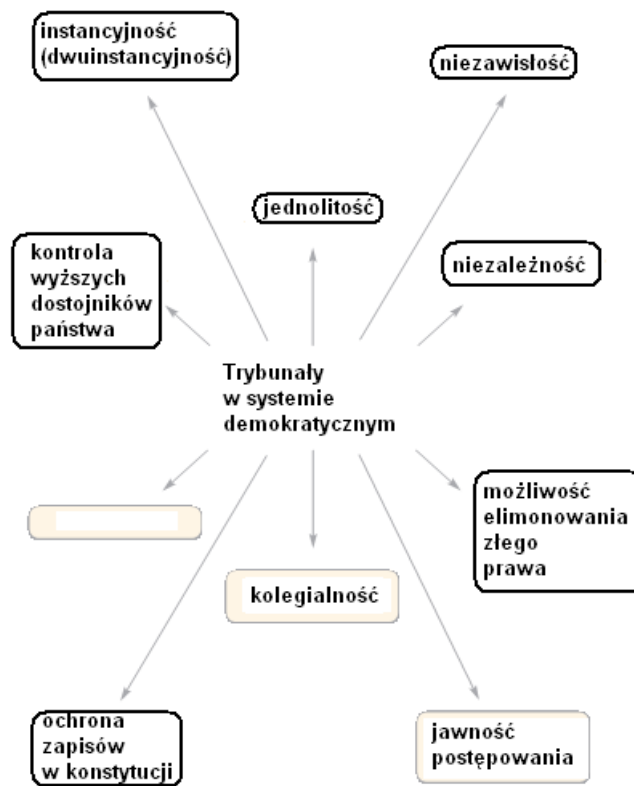
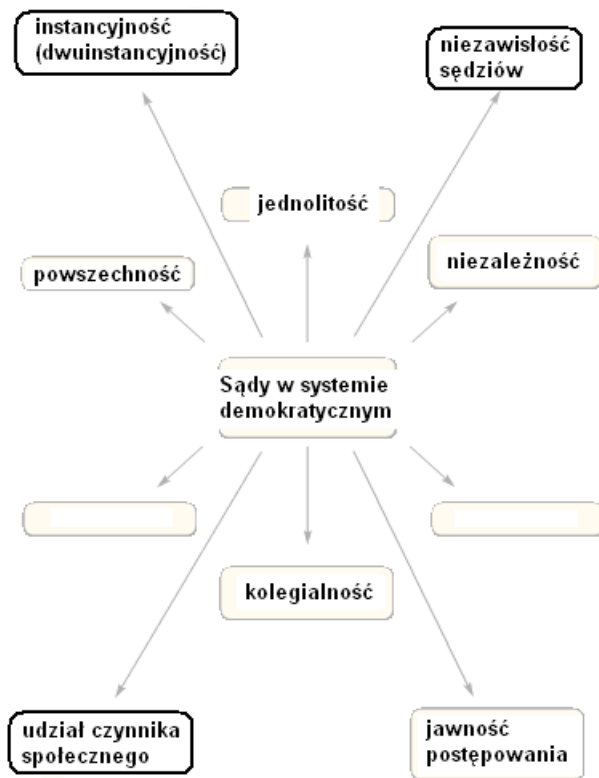
- * porządkowanie posiadanej wiedzy,
- * możliwość poznania różnych aspektów danego problemu,
- * umiejętność uzasadniania własnej opinii,
- * zdolność rozpoznawania problemu i jego złożoności,
- * zapamiętywanie terminów i pojęć fachowych

ETAPY REALIZACJI.

- 1/ Nauczyciel dzieli klasę na dwie lub kilka grup. Następnie podaje dwa problemy/tematy wymagające opisu i charakterystyki – np. „CECHY WŁAŚCIWIE FUNKCJONUJĄCYCH W SYSTEMIE DEMOKRATYCZNYM SĄDÓW I TRYBUNAŁÓW”.
- 2/ Zespoły przygotowują cechy charakterystyczne dla jednego z zagadnień.
- 3/ Po wykonanej pracy zespoły wymieniają się arkuszami ze sporządzoną charakterystyką problemu i dodają swoje propozycje.
- 4/ Nauczyciel prezentuje wykonane asocjogramy i wraz z uczniami wybiera najczęściej powtarzające się propozycje.

Przykładowe problemy do rozwiązania.

1. Cechy prawdziwego polityka/parlamentarzysty i cechy wyborcy w systemie demokratycznym.
2. Cechy systemu autorytarnego i cechy systemu totalitarnego.
3. Jak powinna funkcjonować organizacja międzypaństwowa i organizacja międzynarodowa pozarządowa.
4. Cechy właściwie funkcjonującej partii politycznej i stowarzyszenia obywatelskiego.
5. Charakterystyka norm moralnych i religijnych w społeczeństwie obywatelskim.

VIII. DYSKUSJA PUNKTOWANA/PANELOWA.

ZALETY METODY.

- * rozwijanie umiejętności prezentowania dłuższej wypowiedzi na dany temat,
- * zdobywanie sprawności w argumentowaniu własnych opinii,
- * kształtowanie kultury dyskusji i umiejętności słuchania innych,
- * przeprowadzenie w kreatywny sposób podsumowania omówionego na lekcji materiału,
- * uaktywnianie uczniów i inspirowanie do uczestnictwa w dyskusjach na lekcji,

ETAPY REALIZACJI.

1/ Nauczyciel podaje temat dyskusji uczniom – np. „FUNKCJE PARTII POLITYCZNYCH W PAŃSTWIE DEMOKRATYCZNYM”.

2/ Wybrani uczniowie jako tzw. eksperci prezentują wybrane zagadnienia tematu głównego, mając tyle samo czasu – muszą to zrobić sprawnie i w przystępnej formie.

3/ Następnie eksperci przystępują do dyskusji między sobą, cały czas są podsłuchiwanymi przez resztę klasy, która stanowi audytorium oraz przez nauczyciela, który z kolei jest moderatorem całego przedsięwzięcia.

4/ W kolejnej części dyskusji punktowanej eksperci odpowiadają na pytania od osób słuchających. Ważne jest: merytoryczność odpowiedzi oraz umiejętność uzasadnienia i przytaczane argumenty.

5/ Następnie nauczyciel podsumowuje dyskusję wskazując na tych spośród ekspertów, którzy wypadli najlepiej.

Przykładowe problemy do rozwiązania.

1. Funkcje i cechy demokratycznego państwa prawnego.
2. Ogniska zapalne we współczesnym świecie.
3. Ideologie i doktryny we współczesnym świecie.
4. Patologie współczesnej polityki.
5. Problem nowelizacji polskiej konstytucji z 1997 roku – kwestie wymagające nowelizacje.

IX. ANALIZA SWOT.

ZALETY METODY.

- * zaangażowanie uczniów w przeprowadzenie szerokiej analizy przedstawionego problemu,
- * dostrzeganie różnych aspektów wybranych zagadnień,
- * rozwijanie umiejętności konstruktywnego myślenia,

MOCNE STRONY/ZALETY STRENGTHS	SŁABE STRONY/WADY WEAKNESSES
SZANSE/MOŻLIWOŚCI OPPORTUNITIES	ZAGROŻENIA THREATS

ETAPY REALIZACJI.

1/ Nauczyciel przedstawia klasie problem do przeanalizowania – np. „WPROWADZENIE PRZYMUSU WYBORCZEGO W POLSCE”. Następnie dzieli klasę na zespoły – każdy przygotowuje inną część schematu SWOT – choć możliwe jest prowadzenie dyskusji z całą klasą na każdy wątek.

2/ Uczniowie prezentują swoje argumenty na temat „mocnych stron problemu”, „słabych stron problemu”, „szans” oraz „zagrożeń”. Nauczyciel podawane argumenty zapisuje w odpowiednie miejsca na tablicy.

3/ Nauczyciel z uczniami dokonuje analizy oraz wspólnie zastanawia się nad uzasadnieniem przeprowadzenia ewentualnego projektu.

Przykładowe problemy do rozwiązania.

1. Czy Polska powinna przystąpić do strefy euro?
2. Czy podatki w Polsce powinny zostać zmniejszone?
3. Obecność polskich misji wojskowych w rejonach zapalnych w świecie.
4. Liberalizacja przepisów w kwestii dostępności rozwodów w Polsce.

5. Większa ingerencja państwa w relacje występujące pomiędzy pracodawcą i pracownikiem.

„WPROWADZENIE PRZYMUSU WYBORCZEGO W POLSCE”.

<p style="text-align: center;"><u>Mocne strony</u></p> <ul style="list-style-type: none"> * Podniesie się poziom frekwencji wyborczej * Ludzie zaczną bardziej interesować się sprawami kraju i polityką * Politycy zaczną bardziej zabiegać o poparcie społeczne * Pieniądze z kar za nieobecność można przeznaczyć na cele społeczne * Wzrośnie poczucie odpowiedzialności za państwo 	<p style="text-align: center;"><u>Słabe strony</u></p> <ul style="list-style-type: none"> * Ludzie mogą mimo wszystko zbojkotować wybory * Obywatele będą głosować bez przemyślenia, na przypadkowe osoby * Głosowanie pod przymusem jest złamaniem zasady demokratycznych wyborów * Może być problem ze ściąganiem kar od osób nie biorących udziału w wyborach
<p style="text-align: center;"><u>Szanse</u></p> <ul style="list-style-type: none"> * Jest szansa, że podniesie się poziom życia politycznego i kultury politycznej w Polsce * Nastąpi ożywienie społeczeństwa obywatelskiego w państwie * Do władzy dojdą politycy posiadający większe poparcie społeczne, odsunięci zostaną od władzy ludzie o niskim zaufaniu publicznym 	<p style="text-align: center;"><u>Zagrożenia</u></p> <ul style="list-style-type: none"> * Przymus wyborczy może wywołać napięcia i protesty społeczne * Polska może spotkać się z krytyką ze strony innych państw demokratycznych * Przymus wyborczy wcale nie musi sprawić, że państwo polskie będzie lepiej rządzone

X. DEBATA OKSFORDZKA.

ZALETY METODY.

- * możliwość zaprezentowania problemu z różnych stron oraz poznania jego różnych aspektów,
- * szansa dokonania rozbudowanej analizy podanych zagadnień,
- * kształtowanie umiejętności uczestniczenia w dyskusji,
- * możliwość konstruowania rozbudowanej wypowiedzi,

ETAPY REALIZACJI.

- 1/ Nauczyciel podaje temat, który będzie przedmiotem dyskusji – np. „CZY POLACY SKORZYSTALI NA TRANSFORMACJI USTROJOWEJ PO 1989 roku.?”
- 2/ Następnie klasa zostaje podzielona na trzy grupy. Dwie pierwsze siedząc naprzeciw siebie są zwolennikami bądź przeciwnikami danego problemu. Grupa trzecia – najliczniejsza, stanowi audytorium.
- 3/ Uczniowie dwóch grup prezentują przemiennie swoje argumenty i kontrargumenty.
- 4/ Na zakończenie dyskusji publiczność opowiada się po stronie jednej z grup.
- 5/ Prowadzący debatę nauczyciel odczytuje zebrane wnioski, podsumowuje całą debatę oraz ocenia zaangażowanie i poziom merytoryczny uczestników.

Przykładowe problemy do rozwiązania.

1. Pozytywne i negatywne strony wolności mediów w systemie demokratycznym.
2. Subkultury w społeczeństwie posindustrialnym.
3. Udział polskich wojsk w misjach wojskowych po 1990 roku.

XI. DYWANIK POMYSŁÓW.

ZALETY METODY.

- * kształtowanie umiejętności samodzielnego myślenia oraz samodzielnego podejmowania decyzji,
- * możliwość prezentowania własnego stanowiska,
- * zdobywanie umiejętności brania udziału w dyskusji i obrony własnych argumentów,
- * metoda z powodzeniem łączy elementy „burzy mózgów” i „metaplanu”,

ETAPY REALIZACJI.

1/ Nauczyciel zapisuje na tablicy tytuł problemu – np. „NISKA FREKWENCJA WYBORCZA W POLSCE”. A następnie dopisuje pytanie „dlaczego tak się dzieje?”

2/ Dzieli klasę na zespoły i każdy z zespołów metodą „burzy mózgów” dąży do udzielenia jak największej ilości trafnych odpowiedzi na postawione pytanie. Odpowiedzi zapisywane są na przygotowanych uprzednio kartkach.

3/ Następnie nauczyciel zapisuje na tablicy pytanie „Co należy zrobić, aby sytuacja zmieniła się na lepsze?”. Zespoły ponawiają wcześniejszą czynność w stosunku do tego pytania. Odpowiedzi zapisują na kartce.

4/ Następnie nauczyciel zapisuje pytanie: „Co możemy zrobić już dziś, aby sytuacja się poprawiła?” Zespoły ponownie zapisują odpowiedzi na kartce, a następnie łączą wszystkie trzy kartki w jeden ciąg kartek, który zaczyna tworzyć tytułowy „dywanik”.

5/ Następnie wszyscy uczniowie czytają poszczególne kartki z odpowiedziami i wspólnie z nauczycielem wybierają te z nich. Które w sposób najbardziej trafny i merytoryczny rozwiązują problem. Nauczyciel podsumowuje dyskusję o ocenia autorów najlepszych pomysłów.

Przykładowe problemy do rozwiązania.

1. Problem młodych ludzi z wyborem kierunku studiów po maturze.
2. Problem z wyborem pierwszej pracy lub zawodu przez młodych ludzi po zakończeniu edukacji.
3. Niski poziom aktywności obywatelskiej Polaków i niechęć do działalności w organizacjach pozarządowych.
4. Niechęć Polaków do przestrzegania prawa w Polsce.
5. Niskie standardy kultury politycznej w Polsce po 1989 roku.

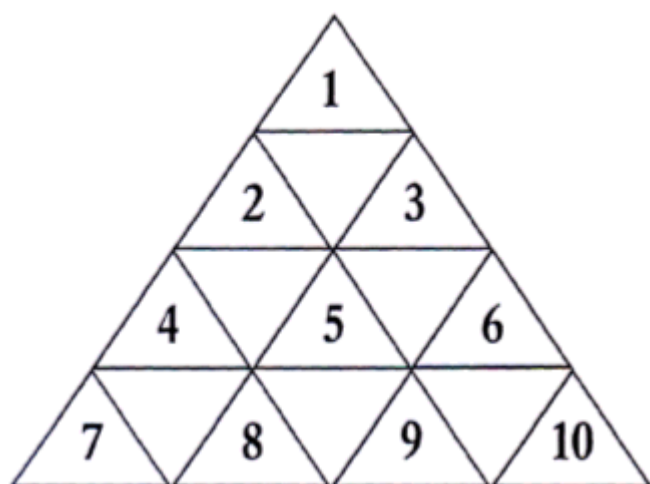
„NISKA FREKWENCJA WYBORCZA W POLSCE”.

Dlaczego w Polsce ludzie niechętnie biorą udział w wyborach?
<ul style="list-style-type: none">* Obywatele nie czują się przekonani, że ich głosy wpływają na wynik wyborów* Niska jakość życia politycznego zniechęca ludzi do aktywności obywatelskiej* Część obywateli wspomina czasy Polski Ludowej, kiedy to obywatele nie mieli wpływu na to, kto będzie rządził* Obywatele w Polsce są rozczarowanie działalnością ekip rządzących w Polsce
Co należy zrobić, aby sytuacja zmieniła się na lepsze?
<ul style="list-style-type: none">* Musi nastąpić poprawa jakości i skuteczności rządzenia* Należy wprowadzić obowiązek uczestniczenia w wyborach* Wprowadzić zmiany w systemie nauczania młodzieży w starszych klasach, aby przekonać ją, że udział w wyborach jest obowiązkiem obywatelskim* Zreformowanie systemu wyborczego i wprowadzenie okręgów jednomandatowych w wyborach do Sejmu mogłoby spowodować większą frekwencję wyborczą* Politycy powinni podjąć wspólną akcję społeczną i propagandową wobec obywateli, której celem byłoby zwiększenie frekwencji wyborczej
Co należy już dziś uczynić, aby obywatele chętniej chodzili na wybory?
<ul style="list-style-type: none">* Media powinny podjąć szeroką kampanię informacyjno-propagandową na rzecz podniesienia frekwencji wyborczej* Politycy powinni zmienić jakość kampanii wyborczych, dbając o wyższą jakość merytoryczną* Obywatelom należy pokazać przykłady demokracji europejskich, w których frekwencja jest zdecydowanie wyższa* Podczas najbliższych wyborów wprowadzić ułatwienia w głosowaniu – głosowanie przez Internet, przez pełnomocnika, zwiększenie ilości lokali wyborczych, dwudniowe wybory itd.

XII. PIRAMIDA PRIORYTETÓW.

ZALETY METODY.

- * umiejętność pracy w zespole,
- * kształtowanie własnych poglądów i umiejętności wyrażania swoich opinii,
- * angażowanie się w rozwiązywanie problemów,
- * umiejętne prowadzenie negocjacji,

ETAPY REALIZACJI.

1/ Nauczyciel dzieli klasę na kilka zespołów, a następnie zapisuje na tablicy temat, do którego zespoły przygotują piramidę priorytetów – np. „DEMOKRATYCZNE PAŃSTWO PRAWA”.

2/ Poszczególne zespoły zastanawiają się nad odpowiedziami do postawionego problemu i na małych karteczkach („chmurkach”) zapisują wymyślone przez siebie priorytety.

3/ Po upływie określonego czasu (ok. 15 minut), każdy z zespołów wybiera część karteczek z najbardziej odpowiednimi hasłami i argumentami i umieszcza je na dużej kartce, na której rozrysowana jest tytułowa piramida.

4/ Poszczególne zespoły czytają przygotowane przez siebie hasła i uzasadniają swój wybór.

5/ Cała klasa wspólnie z nauczycielem wybiera spośród wszystkich piramid jedną ogólnoklasową złożoną z najlepszych chmurek.

6/ Nauczyciel podsumowuje dyskusję i ocenia najbardziej aktywnych uczniów.

Przykładowe problemy do rozwiązania.

1. W jaki sposób przekonać polskie społeczeństwo do masowego udziału w wyborach?
2. Skuteczna i efektywna oświata/edukacja w Polsce.
3. Sprawnie działający na szczeblu gminy samorząd.

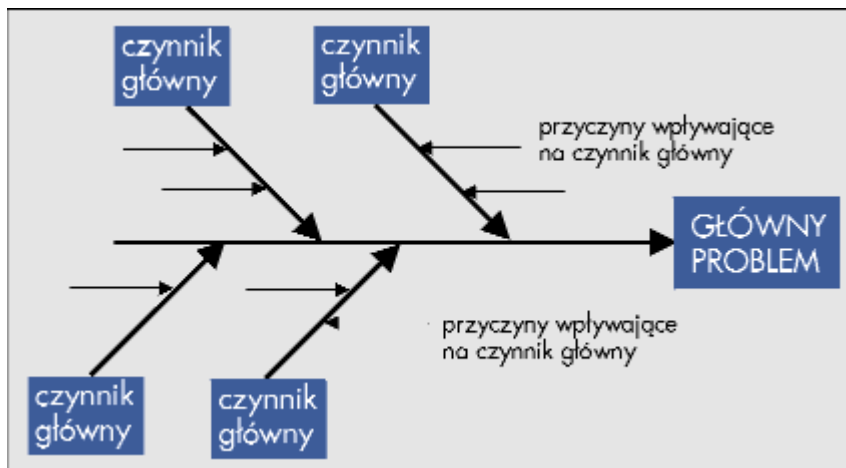
„DEMOKRATYCZNE PAŃSTWO PRAWA”.

XIII. RYBI SZKIELET.

ZALETY METODY.

- * możliwość dokładnego przeanalizowania problemu,
- * dostrzeganie przez uczniów złożoności problemów i zjawisk,
- * umiejętność pracy w grupach,
- * zebranie i uporządkowanie omówionego materiału,

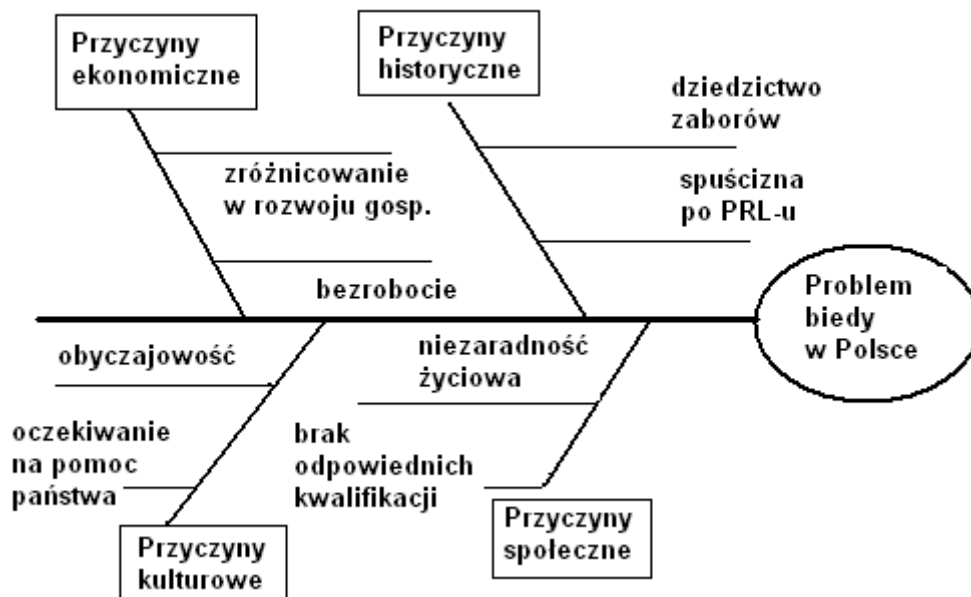
ETAPY REALIZACJI.

- 1/ Nauczyciel rysuje uproszczony szkielet ryby na tablicy, a następnie w głowie ryby umieszcza temat problemu, który ma zostać zanalizowany – np. „PROBLEM BIEDY WE WSPÓŁCZESNEJ POLSCE”.
- 2/ Następnie uczniowie podzieleni na zespoły zgłaszają podstawowe czynniki, które ich zdaniem wpływają na istniejące zjawisko. Każdy z zespołów musi uzasadnić wybór zgłoszonych przez siebie tzw. przyczyn głównych zjawiska.
- 3/ Następnie każdy z zespołów wpisuje do poszczególnych części szkieletu po jednej z przyczyn głównych i dopisuje wymyślone przez siebie argumenty, które mają być uszczegółowieniem podanych przyczyn głównych.
- 4/ Każdy zespół prezentuje swoją pracę i broni argumentów, które zawarł w wypełnionym przez siebie szkielecie.
- 5/ Następuje wspólne podsumowanie dyskusji, a następnie wybór najbardziej właściwych argumentów szczegółowych, które zostają zapisane na tablicy.

Przykładowe problemy do rozwiązania.

1. Co wpływa na rozwój terroryzmu i jego sukcesy w dezorganizowaniu życia społecznego we współczesnym świecie.?
2. Jakie następstwa dla Polski ma przynależność do organizacji międzynarodowych?
3. Dlaczego w historii XX wieku wielokrotnie dochodziło do odrzucania demokracji przez niektóre społeczeństwa?
4. Dlaczego w Polsce wiele kobiet decyduje się na tzw. samozatrudnienie?
5. Co sprawia, że wielu ludzi na świecie decyduje się na emigrację ze swojego kraju?

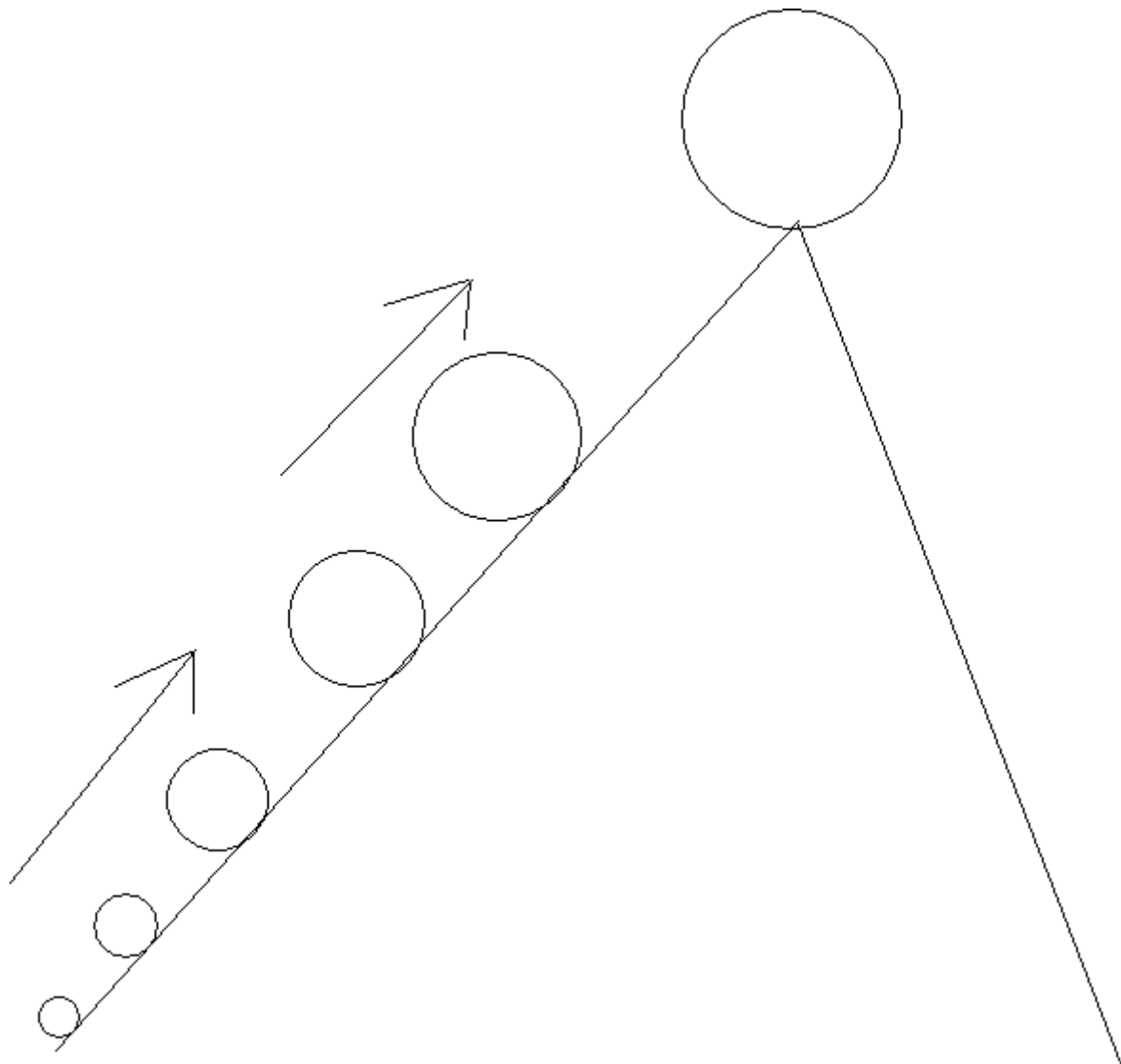
„PROBLEM BIEDY WE WSPÓŁCZESNEJ POLSCE”.

XIV. ŚNIEŻNA KULA.

ZALETY METODY.

- * łączenie pracy indywidualnej z pracą w grupie,
- * dostrzeganie różnych aspektów problemu,
- * konfrontowanie własnych opinii i argumentów z opiniami i argumentami innych uczniów i całej klasy,
- * kształtowanie umiejętności prowadzenia negocjacji,

ETAPY REALIZACJI.

- 1/ Nauczyciel zapisuje na tablicy temat problemu, który ma zostać omówiony – np. „FUNKCJE RODZINY”.
- 2/ Uczniowie indywidualnie zapisują na kartkach własne odpowiedzi i uzasadnienia do nich.

3/ Następnie w parach porównują swoje propozycje i spisują na osobnej kartce listę swoich wspólnych rozwiązań.

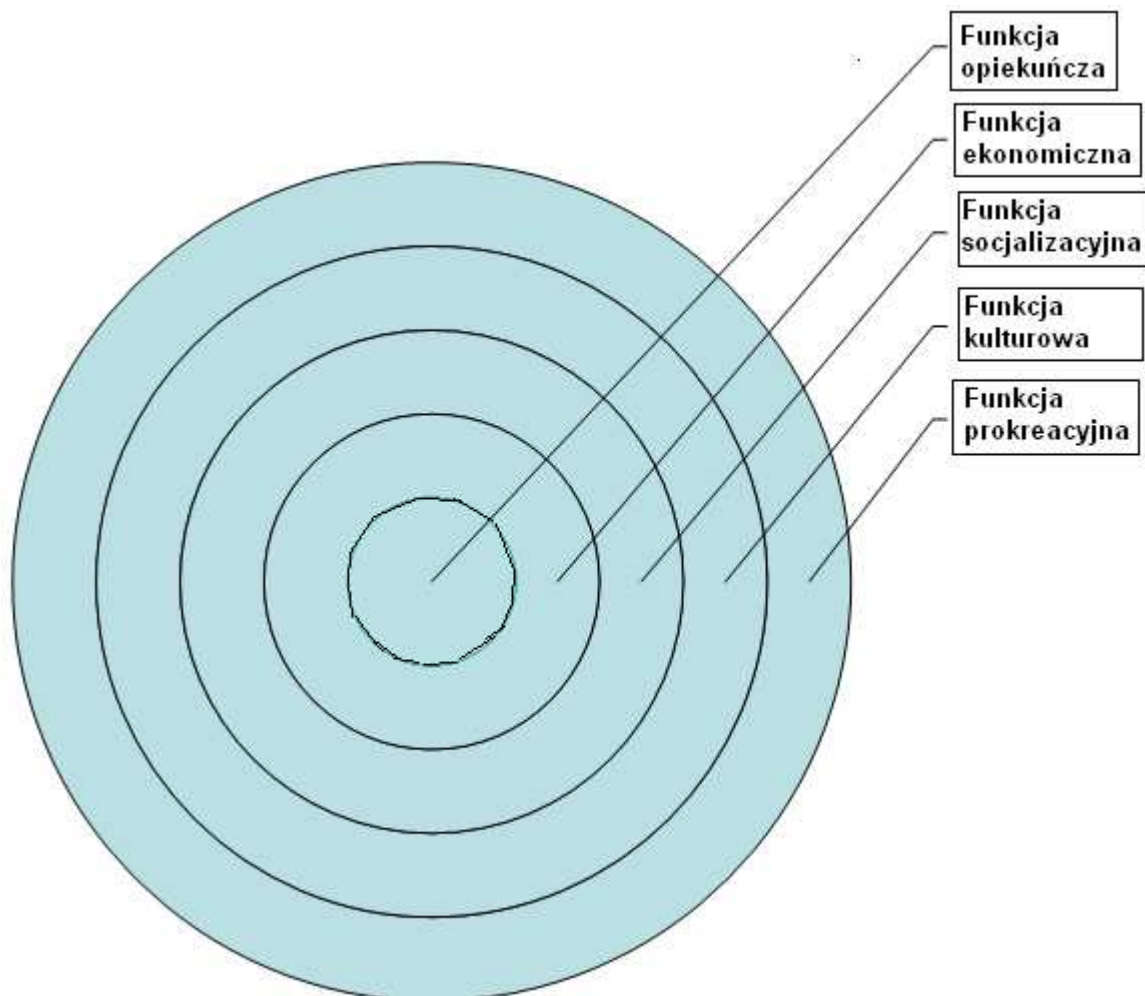
4/ Następnie uczniowie gromadzą się w czwórkach i w podobny sposób konfrontują swoje stanowiska, a zebrane rozwiązania zapisują na nowej kartce.

5/ W dalszej części lekcji uczniowie łączą się w jeszcze liczniejsze grupy, aż wobec postawionego problemu wypowie się cała klasa. Wszystkie uzgodnione na forum całej klasy odpowiedzi wraz z argumentami zostają zapisane na tablicy lub plakacie.

Przykładowe problemy do rozwiązania.

1. Patologie i problemy życia codziennego współczesnego społeczeństwa polskiego.
2. Co to jest partia polityczna i jakie ma cechy?
3. Sformułuj definicję pojęcia „gospodarka rynkowa”.

„FUNKCJE RODZINY”.

XV. DIAMENTOWY RANKING.

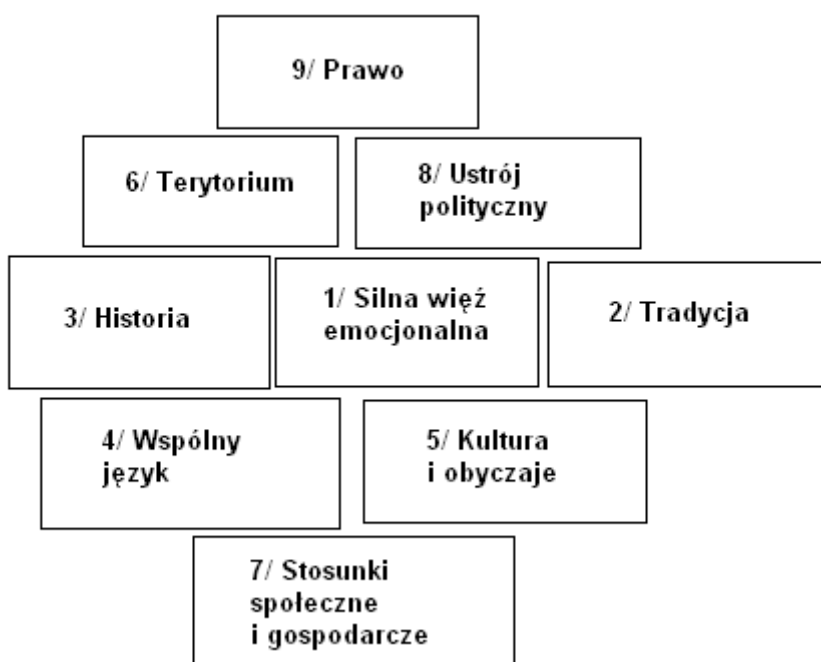
ZALETY METODY.

- * umiejętność hierarchizacji problemów, zagadnień,
- * dostrzeganie złożoności problemów,
- * kształtowanie umiejętności konstruktywnego myślenia,
- * łączenie „metody burzy mózgów” z elementami dyskusji panelowej,

ETAPY REALIZACJI.

- 1/ Nauczyciel zapisuje na tablicy temat podlegający analizie – np. „CZYNNIKI NARODOWOTWÓRCZE”.
- 2/ Uczniowie na zasadzie „burzy mózgów” zapisują na kartkach, a następnie zgłaszają swoje propozycje odpowiedzi.
- 3/ Nauczyciel prowadzi dyskusję, w trakcie której każda z osób przedstawia argumenty świadczące o ważności swojej odpowiedzi.
- 4/ Pod kierunkiem nauczyciela cała klasa ustala ostatecznie wagę poszczególnym odpowiedziom i nadaje im numery od 1 do np. 10, co oznacza ich ważność. Następnie odpowiedzi zapisane są w formie schematu stanowiącego wyobrażenie kryształu.

„CZYNNIKI NARODOWOTWÓRCZE”.

Przykładowe problemy do rozwiązania.

1. Cechy charakterystyczne demokracji.
2. Korzyści wynikające z istnienia władzy samorządowej w Polsce..
3. Społeczne konsekwencje patologii życia rodzinnego.